

1 maja - Święto Pracy

1 maja przypada Święto Pracy, obchodzone od ponad wieku w wielu krajach świata; upamiętnia ono strajk robotników w Chicago z 1886 roku - protest został brutalnie stłumiony przez policję. W Polsce Święto Pracy jest świętem państwowym od 70 lat, ustanowiony został w naszym kraju w 1950 roku. Tegoroczne Święto Pracy, z powodu ograniczeń związanych z epidemią koronawirusa, odbędzie się bez tradycyjnych pochodów pierwszomajowych.

Geneza święta jest przede wszystkim związana z walką o ośmiodzinny dzień pracy. O godziwe warunki pracy i płacy walczyły na ulicach Chicago tysiące pracowników - wśród nich także emigranci z Polski. Protest został krwawo stłumiony przez policję; od kul zginęło wielu demonstrantów.

Święto Pracy wprowadziła w 1889 roku na kongresie w Paryżu II Międzynarodówka Socjalistyczna, wyznaczając na dzień obchodów właśnie rocznicę zajść w Chicago. Rodzący się wówczas ruch związkowy, bez względu na różnicę nurtów ideowych, przyjął ten dzień za swoje święto. Wyłamały się tylko Stany Zjednoczone, gdzie - zapewne w celu uniknięcia przykrych skojarzeń z chicagowską masakrą - Labour Day (Dzień Pracy) obchodzony jest w pierwszy poniedziałek września.

Pierwsze obchody Święta Pracy w wielu krajach, w tym również na terenie Polski, odbyły się już w 1890 roku. Obchody były organizowane zarówno przez lokalne związki zawodowe, jak i przez partie polityczne, które wpisały do swoich programów prawa pracownicze. Na ziemiach polskich przodowała w tym Polska Partia Socjalistyczna Józefa Piłsudskiego, zaś po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku - Związek Zawodowy Polski.

Po II wojnie światowej, w okresie PRL-u, święto 1 maja było obchodzone bardzo uroczysto. Tego dnia odbywały się pochody, wiece i zgromadzenia, w których udział często był obowiązkowy lub premiowany możliwością zakupu atrakcyjnych towarów. Tak uroczyste obchody praktycznie zanikły po upadku PRL.

Po 1989 roku 1 maja organizowane są nadal manifestacje partii lewicowych, niekiedy dochodzi do starć demonstrantów z członkami organizacjami reprezentujących skrajną prawicę.

W Kościele rzymskokatolickim dzień 1 maja jest obchodzony jako święto Józefa Robotnika, patrona ludzi pracujących. Obecnie w wielu krajach 1 maja jest po prostu dniem wolnym od pracy i okazją do wyjazdu za miasto.

(PAP)